

mrtvoly; a zdali jsou na vratnaji anebo jinde místa zatvrdlá, jizvami neb patvorky posetá atd.

Jestli žaludek porušen, potřebí obzvláště pozor dáti: které místo jest poraněno; jak veliká jest rána; jsouli větší cevy poraněny; zdali to, co bylo v žaludku obsaženo, vyteklo, a jak toho bylo mnoho; jak silně rána krvácela. Bylli žaludek poraněn aneb od vředu provrtán, budiž hleděno: jestli žaludek následkem toho přilepený nebo přirostlý; jestli proděn otvor do dužiny sousedních ústrojů, do dutin těla aneb na povrch jeho, a zdali tam snad jsou jiné píštělní dráhy.

Jak se má žaludek vyšetřovati, bylli někdo otráven a po čem se zvláště pátrati má, o tom bude zvláště jednáno.

§. 85.

Střeva se nejprvé zevnitřně prohlédávají. Tenké střevo rozmotává se prsty od počátku až tam, kde padá do střeva slepého, a tlusté střevo odtud až k pastelinu, a to v tom pořádku, jak střeva přirozeně jdou; při tom hleděti sluší na to: zdali střevo nepravidelně leží, jako to bývá, když se střevo vyklopí, když se zakroučí, když s jinými částkami sroste, když se jedna částka střeva do druhé vsoupe (volvulus), a co z toho pošlo; i na to: jak dlouhá jsou střeva a jestli v délce této jaké nepravidelnosti; jak jest střevo široké; zdali jest příliš rozšířeno neb súženo, a to buď celé aneb jenom některá jeho částka a která, jaké jest to rozšíření neb súžení, a v této případnosti budiž hleděno: zdali jest světlost střeva všudy stejně anebo jenom na obmezených místech rozšířena neb súžena, k. př. jakožto choboty neb jizevnaté sevření atd. Zaroveň budiž vyšetřeno, co jest toho příčinou zdali stěsnilosti jizvy, hmotnaté patvorky aneb cizí tělesa, ježto by dutinu střeva vyplňovaly atd.

Pobřišnice, ježto střeva povléká, vyšetří se také zde opět dle návodu obecného vícekrátě již udaného; při čemž zvláště zřetel míti sluší k tomu: zdali jest výpotkami slepena aneb pevněji srostlá, na jaký způsob, v jaké podobě, a co z toho pošlo; neboť působí jmenovitě taková srostlost, že střevo mění i svou polohu i světlost i průchodnost.

Naleznouli se výpotky a patvorky, popsány buďte dle jich povahy, tvaru, rozsáhlosti a dle jich následků, jako jest: zánět pobřišnice odhraněný a vakovitě zavřený, zrušení tkanin, z pobřišnice vybíhající píštěle, protržení atd.

Abý se mohlo to, co jest ve střevě, vyšetřili, budiž střevo kyčelní nůžkami střevnými rozpáráno, a to na spodní ploše blíže místa, na kteréž se usazují listy okruží, počínajíc od chlopně slepého střeva; po tom otevře se tlusté střevo, počínajíc od slepého podlé pásma svalového po celé délce. Dvanáctník ohledá se hned po otevření žaludku, a na to se udá: co jest ve střevě, jsouli tam plyny, strávenina, látky lejnovitě, tělesa cizorodá, z venku do střeva vniklá, hlísty, krev, hlen, syro-